

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนย่อความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พินิจสารจากงานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง อ่านเรื่องเป็น จับประเด็นได้ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

➤ การเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญของเรื่องแต่ละย่อหน้า แล้วนำมาเรียงใหม่ ให้สั้น กระชับ แต่ยังคงมีเนื้อเรื่องเดิมอยู่โดย และไม่ให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยไม่ให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

➤ ส่วนประกอบของย่อความ

ย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนคำนำ และส่วนเนื้อเรื่อง

- ส่วนนำเป็นแบบขึ้นต้นย่อความเพื่อบอกที่มาของเรื่องให้ผู้อ่านทราบ
- ส่วนเนื้อเรื่อง เป็นส่วนเนื้อหาที่เรียบเรียงแล้ว มีย่อหน้าเดียว

➤ หลักการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ ควรมีหลักในการเขียน ดังนี้

๑. อ่านเนื้อเรื่องที่จะย่อให้เข้าใจ โดยอ่านมากกว่า ๑ รอบ จับใจความให้ได้ว่าเรื่องอะไร หรือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และพิจารณาว่าอะไรเป็นใจความสำคัญ อะไรเป็นความประกอบ
๒. เมื่อเข้าใจเรื่องแล้ว จึงจับใจความสำคัญที่ละย่อหน้า เพราะในหนึ่งย่อหน้า จะมีใจความสำคัญอยู่เพียงใจความเดียว
๓. นำใจความสำคัญแต่ละย่อหน้ามาเขียนใหม่ด้วยภาษาของตนเอง โดยคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
 - ๓.๑ ต้องมีคำนำย่อความตามรูปแบบ
 - ๓.๒ เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ ให้เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓
 - ๓.๓ ไม่ใช้อักษรย่อในข้อความที่ย่อ
 - ๓.๔ ถ้ามีคำราชาศัพท์ให้คงไว้ ไม่ต้องแปลเป็นคำสามัญ
 - ๓.๕ ไม่ใช่เครื่องหมายต่าง ๆ ในข้อความที่ย่อแล้ว เช่น “...” (อัญประกาศ) หรือ วงเล็บ
 - ๓.๖ เขียนเรียบเรียงเนื้อเรื่องที่ย่อแล้วเป็นย่อหน้าเดียว มีความยาวประมาณ ๑ ใน ๔ ของเนื้อเรื่องเดิม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสาระสำคัญของเรื่อง และเปลี่ยนจำนวนโวหารให้เป็นของผู้ย่อเอง ห้ามยกข้อความเดิมลงมาโดยไม่ได้แก้ไข

➤ รูปแบบของการเขียนย่อความ

๑. งานเขียนประเภทบทร้อยกรองต่าง ๆ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ต้องบอกประเภทของบทร้อยกรอง ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง ที่มา ว่ามาจากหนังสืออะไร หน้าใด

ย่อ.....(ประเภทของบทร้อยกรอง).....เรื่อง.....(ชื่อบทร้อยกรอง,ชื่อเรื่อง).....ของ.....(ชื่อผู้แต่ง).....
ตอน.....(ชื่อตอน).....จาก.....(ชื่อหนังสือ).....หน้า.....(เลขหน้า).....ความว่า
(ใจความ).....
.....

ตัวอย่าง

ย่อนิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี ของ สุนทรภู่ ตอน พระอภัยมณีหนีผีเสื้อสมุทร จากหนังสือเรื่อง พระอภัยมณี หน้า ๑๔๕- ๑๖๐ ความว่า

พระอภัยมณีอยู่กับผีเสื้อสมุทรจนมีลูกอยู่ด้วยกัน คือสินสมุทร.....

๒. งานเขียนประเภทร้อยแก้ว เช่น นิทาน ตำนาน บทความ สารคดี ต้องบอก ประเภทของความเรียงร้อยแก้ว ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง ชื่อหนังสือ หน้าใด

ย่อ.....(ประเภทของความเรียงร้อยแก้ว).....เรื่อง.....(ชื่อเรื่อง).....ของ.....(ชื่อผู้แต่ง)..... จาก.....
(ชื่อหนังสือ).....หน้า.....(เลขหน้า).....ความว่า
(ใจความ).....
.....

ตัวอย่าง

ย่อบทความ เรื่อง กรุงเทพฯ เมืองสี่แคว พลอดขยะ ของ สุนิรินธน์ จิระตริภพ จากเนชั่น สุดสัปดาห์ ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๘๕๙ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ หน้า ๑๕ ความว่า

กรุงเทพเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และเป็นเมืองที่ติดอันดับน่าท่องเที่ยว.....

๓. งานเขียนประเภท ประกาศ แลงการณ์ กำหนดการณ์ ระเบียบคำสั่ง ให้บอกชื่อประเภท ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง วัน เดือน ปี

ย่อ.....(ประเภทของงานเขียน).....เรื่อง.....(ชื่อเรื่อง).....ของ.....(ชื่อผู้แต่ง).....
วัน เดือนปี ความว่า
(ใจความ).....
.....

ตัวอย่าง

ย่อกำหนดการเรื่อง พระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ของ สำนักพระราชวัง (วัน เดือน ปี) ระหว่างวัน ที่ ๑๔-๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ความว่า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระราชินีเสด็จพระราชดำเนินยังพิธีเพื่อ.....

๔. งานเขียนประเภท พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท โอวาท ปาฐกถา สุนทรพจน์ คำปราศรัย
ให้ระบุว่าพระราชดำรัส พระบรมราโชวาท โอวาท ฯลฯ เป็นของใคร แสดงแก่ใคร ชื่อเรื่อง โอกาส สถานที่ วัน
เดือน ปี

ย่อ.....(ประเภทของงานเขียน)..... ของ.....(ชื่อผู้แต่ง)..... พระราชทานแก่.....
เรื่อง... ..(ชื่อเรื่อง).....ในโอกาส.....ณ.....เมื่อวันที่..... ความว่า
(ใจความ).....
.....

ตัวอย่าง

ย่อ พระราโชวาท ของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาส พิธีพระราชทาน
ปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา
๒๕๔๙ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดนครนายก เมื่อ วันจันทร์ ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ ความ
ว่า

ขอให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาพึงตระหนักไว้ว่าทุกท่านเป็นผู้ซึ่ง.....